

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 444/2023
22.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јевтић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3290/22 од 11.10.2022. године, у седници одржаној 22.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3290/22 од 11.10.2022. године тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 230/21 од 13.06.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 230/21 од 12.08.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка од 92.485,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 230/21 од 13.06.2022. године, која је исправљена решењем истог суда П1 230/21 од 12.08.2022. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је тужени обавезан да јој на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада у периоду од 29.04.2018. до 31.12.2021. године, исплати износ од укупно 226.735,58 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке, као и да за тужиљу на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених, доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, по стопама и основицама које важе на дан уплате. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је обавезан тужени да јој на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину исплати укупно 28.125,16 динара са законском затезном каматом на износе наведене у том ставу изреке, као и да за тужиљу на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по стопама и основицама које важе на дан уплате. Ставом III изреке, тужени је обавезан да на име трошкова парничног поступка исплати тужиљи износ од 103.297,00 динара, са законском затезном каматом од

извршности одлуке о трошковима парничног поступка па до исплате, док је одбијен захтев у делу којим је тражила да јој се на име трошкова парничног поступка досуди износ од још 13.500,00 динара, као неоснован.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3290/22 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Лазаревцу П1 230/21 од 13.06.2022. године, исправљену решењем истог суда П1 230/21 од 12.08.2022. године у ставу првом изреке тако што је одбио, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да јој на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада у периоду од 29.04.2018. до 31.12.2021. године исплати износ од укупно 226.735,58 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке, као и да за тужилу на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по стопама и основицама које важе на дан уплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 230/21 од 13.06.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 230/21 од 12.08.2022. године у ставу другом изреке тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину, исплати укупно 28.125,16 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке, као и да за тужилу на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по стопама и основицама које важе на дан уплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у делу става трећег изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 230/21 од 13.06.2022. године, исправљене решењем истог суда П1 230/21 од 12.08.2022. године, па је одбијен захтев тужиле да се обавезе тужени да јој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 103.297,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима парничног поступка па до исплате и обавезана тужилу да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 1.950,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужилу је обавезана да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 7.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилу је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилу је у радном односу код туженог на неодређено време и рад обавља тако што сваки други дан ради у времену од 7 до 19 часова. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да, у утуженом периоду, тужени није увећао зараду тужиле за рад у смени у проценту од 8,9% на начин прописан одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног

колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, број 15/5) па је обрачунао разлику до потпуног увећања зараде, која износи 226.735,58 динара. Даље је утврђено да у висину просечне зараде које су претходиле месецу у којем је тужила користила годишњи одмор нису ушла у увећања зараде за рад у сменама па се судски вештак, у свом налазу изјаснио да по том основу тужила од туженог потражује укупан износ од 28.125,16 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио и туженог обавезао да јој накнади штету на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада и на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, у утуженом периоду, па је тужену обавезао да на износе признате тужили уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по стопама и основицама које важе на дан уплате, применом одредбе члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, члана 8. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 33/13) у вези члана 108. став 4. и члана 114. став 1. истог закона.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле одбио јер је закључио да чињеница да је тужила сваки други дан радила у периоду од 7 до 19 часова не води закључку да је она обављала сменски рад већ је, супротно томе обављала рад у једној смени која је трајала 12 сати, а смену није мењала. Због тога, по мишљењу другостепеног суда, тужили не припада увећана зарада за сменски рад прописана Посебним колективним уговором за Електропривреду Србије у износу од 8,9% а с тим у вези ни разлика накнаде зараде за месеце у којима је користила годишњи одмор.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је преиначењем правилне одлуке првостепеног суда, погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у коме запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, број 15/5), у одредби члана 38. став 1. тачка 4. предвиђа да се основана зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Према Директиви Европске уније 2003/88-ЕС, сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања, који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран), изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода, дању или ноћу, а турнус се у свом језичком начину изједначава са сменским радом. Директива Европске уније није извор права али њена садржина помаже тумачењу појма сменског рада.

У конкретном случају, тужила је у утуженом периоду радила по моделу радног времена 12/36 што значи да је обављала рад у сменама, а тужени јој није увећао зараду у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије и члана 108. став 4. Закона о раду, па је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев тужиле и обавезао туженог на исплату тражених разлика на које је тужени дужан да јој исплати и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање код Републичког фонда за ПИО на основу одредбе чл. 2, 3. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, 84/04... 5/16).

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужила је успела у ревизијском поступку па јој припада право на накнаду трошкова тог поступка на основу одредбе чл. 153. и 154. Закона о парничном поступку. Трошкови признати тужили обухватају њене издатке на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 18.000,00 динара применом важеће Адвокатске тарифе и за судске таксе на ревизију од 29.794,00 динара и одлуку по ревизији 44.691,00 динар, на основу важеће Таксене тарифе.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић